

NIVI-rapport 2014:5

Innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Svelvik kommune

Utarbeidet på oppdrag av Svelvik kommune

Av Geir Vinsand og Magne Langset

respons

FORORD

NIVI Analyse har i samarbeid med Respons Analyse gjennomført en innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Svelvik kommune. Undersøkelsen er kretsbasert og gjennomført i et representativt utvalg av befolkningen over 18 år. Formålet har vært å måle innbyggernes tilhørighet til ulike geografiske områder og hvilken geografisk retning kommunen bør orientere seg i det videre arbeid med kommunereformen.

Undersøkelsen er utviklet i samarbeid med administrasjonen i Svelvik kommune. Sammenligninger som gjøres med Sande har sin bakgrunn i at det er gjennomført en tilsvarende veivalgsundersøkelse i Sande kommune

Prosjektet er gjennomført i perioden august-september 2014. Kontaktperson hos oppdragsgiver har vært kommunalsjef Arvid Askø.

NIVI er ansvarlig for alle analyser av innsamlet materiale, inkludert løpende problematiseringer og oppsummeringer. Respons Analyse ved Idar Eidset har vært ansvarlig for datainnsamling og statistiske kjøringer. Ansvarlige konsulenter i NIVI har vært Geir Vinsand (prosjektleder) og Magne Langset.

Oslo, 8. september 2014

INNHOLD

HOVEDPUNKTER	3
1 KORT OM UNDERSØKELSEN	5
1.1 Bakgrunn.....	5
1.2 Metodisk tilnærming.....	5
1.3 Oversikt over temaer i undersøkelsen.....	6
1.4 Rapportering	6
2 INNBYGGERNES TILHØRIGHET	7
3 SERVICEADFERD	10
4 INTEGRASJON PÅ ARBEIDSMARKEDDET	12
5 AVISLEsing	13
6 VIKTIGHET AV Å BLI DEL AV EN STØRRE KOMMUNE	14
7 GEOGRAFISK ORIENTERING AV KOMMUNEN	15
8 HOLDNING TIL KOMMUNESAMMENSLUTNING	16

VEDLEGG: HOVDETALL OPPSUMMERT

Hovedpunkter

Undersøkelsen kan sammenfattes i følgende hovedpunkter:

1. Sterk tilhørighet til lokalt bostedsområde og relativt svak kommunetilhørighet

I undersøkelsen svarer 71 prosent svarer at de har stor tilhørighet til lokalt bostedsområde, mens 56 prosent sier at de har stor tilhørighet til Svelvik kommune. Tilhørigheten til lokalområdet er sterkest i Berger/Svelvik sør, svakest i Nesbygda/Svelvik nord. Tilhørigheten til kommunen er svakere i Svelvik enn i Sande, der 69 prosent svarte at de har stor tilhørighet til kommunen. Et lite mindretall på åtte prosent av innbyggerne oppgir at de har stort tilhørighet til nabokommunen Sande.

2. Regional tilhørighet nordover

Både når det gjelder tilhørigheten til «nærregionen» og til fylket gir innbyggerne klart uttrykk for en tilhørighetspreferanse nordover. 42 prosent av innbyggerne oppgir stor tilhørighet til Drammen, mens 11 prosent oppgir det samme for Nordre Vestfold/Nord Jarlsberg. Det uttrykkes også en sterkere tilhørighet til Buskerud fylke (37 prosent) enn til Vestfold fylke (18 prosent).

3. Mye lokal handel, men Drammen er byen for uteliv og kultur

Et flertall av innbyggerne forholder seg til Svelvik sentrum (60 prosent) når det gjelder innkjøp av dagligvarer, med Drammen som god nummer to (27 prosent). I Nesbygda/Svelvik nord svarer hele 72 prosent av innbyggerne at de vanligvis bruker Drammen for større innkjøp av dagligvarer og bare 24 prosent at de bruker Svelvik sentrum. Tallene for innbyggerne i Svelvik sentrum tilnærmet motsatt. Her bruker 71 prosent Svelvik sentrum for dagligvarehandel og kun 15 prosent Drammen.

Både når det gjelder uteliv og kulturtilbud som ikke blir dekket av egen kommune, er Drammenorienteringen markant. 49 prosent av befolkningen sier at de vanligvis benytter Drammen for cafe- og restaurantbesøk, mens hele 69 prosent reiser til Drammen for å få kulturtilbud som ikke dekkes av egen kommune. Kun noen få prosent svarer at de orienterer seg sørover mot Holmestrand og andre kommuner i Vestfold. For uteliv og kulturtilbud er Drammenorienteringen like sterk i Sande som i Svelvik.

4. Arbeidsmarkedet trekker nordover

Undersøkelsen viser at 35 prosent av de yrkesaktive arbeider i Svelvik kommune, mens et flertall på 64 prosent av de yrkesaktive pendler til en arbeidsplass utenfor kommunen. Pendlingen til Drammen utgjør 34 prosent, 13 prosent reiser til Asker, Bærum eller Oslo, mens fem prosent har sin jobb i Sande og tre prosent i en annen Vestfoldkommune. Det innebærer at nesten halvparten av de yrkesaktive i Svelvik kommune i dag pendler nordover, mens under 10 prosent pendler sørover. Integrasjonen nordover på arbeidsmarkedet er som ventet sterkest i Nesbygda/Svelvik nord, der nærmere 60 prosent av de yrkesaktive reiser nordover for å komme til sin arbeidsplass enten i Drammen (45 prosent) eller innover mot Oslo (12 prosent). Også i de to andre kretsene er det pendlingen mot Drammen og Osloområdet som dominerer, mens svært få blant de yrkesaktive reiser sørover mot Holmestrand og de andre kommunene i Vestfold.

5. Folk leser Svelvikposten og Drammens Tidende

Avislesing er en interessant indikator på geografisk tilhørighet. I undersøkelsen er det spurtt om hvilken lokal- eller regionavis innbyggerne leser. Tallene tyder på at et klart flertall av innbyggerne forholder seg til to aviser, dels Svelvikposten og dels Drammens Tidende. Under fem prosent av innbyggerne oppgir at de leser hhv. Sande Avis og Tønsberg Blad

6. Stor endringsvilje i befolkningen

For å få et bilde av reform- og endringsvilje blant innbyggerne er det spurtt om viktigheten av at Svelvik blir del av en større kommune i framtiden. Nesten tre fjerdedeler av innbyggerne anser sammenslutning til en større kommune som «svært viktig» eller «ganske viktig». Betydningen av å bli en del av en større kommune synes å være størst for innbyggerne i Nesbygda/Svelvik nord, men også i de andre bostedskretsene mener klare majoriteter at dette er svært eller ganske viktig.

7. Klar preferanse for Drammen

Hele 72 prosent mener at Svelvik bør orientere seg nordover ved en eventuell kommunesammenslutning. Bare seks prosent mener at kommunen bør bevege seg sørover mot nordre del av Vestfold, mens 17 prosent foretrekker Sande. Bakgrunnstallene tilsier at Drammen er høyest prioritert i alle undergrupper av befolkningen, inklusiv innbyggerne lengst sør i kommunen. Andelen som peker på Sande som ønsket retningsvalg ligger på maksimalt 29 prosent og gjelder innbyggerne i Berger/Svelvik sør.

8. Fullt og helt, ikke stykkevis og delt

I undersøkelsen svarer et stort flertall på 77 prosent at de ser det som ønskelig at hele Svelvik kommune legges inn i en ny kommune ved en eventuell kommunesammenslutning. 13 prosent mener det vil være riktig å dele kommunen, mens ni prosent er usikre. Bakgrunnstallene tilsier at det er bred enighet om å holde kommunen samlet i alle deler av befolkningen.

9. Overveldende ja til kommunesammenslutning

En klar majoritet på 79 prosent svarer at de er for kommunesammenslutning, 10 prosent er imot, mens 11 prosent oppgir at de er usikre. Sterkest positiv holdning til kommunesammenslutning registreres i Nesbygda/Svelvik nord, der hele 89 prosent er for og bare to prosent er imot. Også i de andre boligkretsene er det markante flertall for sammenslutning. Tallene er entydige i alle sosiale undergrupper i befolkningen.

1 Kort om undersøkelsen

1.1 Bakgrunn

Regjeringen har tatt initiativ til en nasjonal kommunereform som innebærer at alle landets kommuner skal vurdere alternativer til dagens kommuneinndeling. Svelvik kommunestyre har i likhet flere andre kommuner i Vestfold ønsket å avklare hvilken geografisk retning kommunen skal orientere seg i det videre arbeid, før det evt. tas stilling til utredning av konkrete sammenslutninger. Som tillegg til andre lokale prosesser har Svelvik bestemt seg for å gjennomføre en representativ undersøkelse for å kartlegge innbyggernes tilhørighet og oppfatninger av geografisk retningsvalg for kommunen.

Undersøkelsen er utviklet i dialog med administrasjonen i Svelvik. Det ble tidlig avklart at undersøkelsen må være kretsbasert og at er viktig å samle inn data med god representativitet og statistisk utsagnskraft for de ulike bostedsområdene i kommunen. Videre ble det ansett som viktig å måle innbyggernes tilhørighet til ulike geografiske områder og deres faktiske adferd i forhold til arbeidsmarked, handel og ulike typer service. Målet har vært å finne ut hvor innbyggerne orienterer seg og lever sine liv, herunder hvor innbyggerne mener at Svelvik kommune bør orientere seg i den videre reformprosess. I undersøkelsen er det også tatt med spørsmål om endringsvilje og hvilken holdning innbyggerne har til kommunesammenslutning i dag.

NIVI Analyse og samarbeidspartner fra Respons Analyse har erfaring fra liknende typer lokal- og kretsbaserte undersøkelser om geografisk integrasjon og kommunestruktur. I tillegg til undersøkelsen i Sande gjelder det bl.a. en innbyggerundersøkelse i Røyken kommune i 2005¹ og en tilsvarende undersøkelse i syv kommuner på Nedre Romerike i 2004². Disse undersøkelsene gir på noen områder interessant referanseinformasjon til foreliggende undersøkelse for Svelvik. Når det gjelder innbyggernes tilhørighet til egen kommune, foreligger referansedata fra en rekke lokaldemokratiundersøkelser som ble gjennomført på slutten av 1990-tallet for Kommunaldepartementet.

1.2 Metodisk tilnærming

Undersøkelsen i Svelvik kommune har vært lagt opp på følgende måte:

- Det er gjennomført til sammen 600 intervjuer med personer over 18 år i kommunen. Utvalget er trukket tilfeldig fra tilgjengelige telefonregister. Intervjuene fordeler seg ganske likt på tre bostedsområder, hhv. Nesbygda/Svelvik nord (190 intervjuer), Svelvik sentrum inkl. Ebbestad/Mariås og Juveåsen (239 intervjuer), samt Svelvik syd (171 intervjuer).
- Intervjuene er gjennomført på telefon i perioden 15.-28. august 2014
- Resultatene er vektet i forhold til kjønns- og alderssammensetningen i befolkningen, samt bostedsområde.
- Resultatene må tolkes innenfor feilmarginer på +/-2,4 -4,1 prosentpoeng for hovedfrekvensene ved henholdsvis en 10/90 og 50/50 fordeling. Feilmarginene for de tre regionene som vi bryter ned på i denne undersøkelsen, er +/- 4,0 – 6,7 prosentpoeng.

¹ Borgerundersøkelse om fremtidig utbyggingsmønster og kommunestruktur. Røyken kommune.
Agenda-rapport nr.5241. 2005.

² Borgerundersøkelse om lokaldemokrati og kommunenes fremtid. Samarbeidsrådet for Nedre Romerike.
Agenda-rapport nr. 4821. 2004.

1.3 Oversikt over temaer i undersøkelsen

I undersøkelsen er det stilt spørsmål om følgende tema:

- Innbyggernes tilhørighet til sju forskjellige geografiske områder
- Serviceadferd, herunder hvor innbyggerne vanligvis får dekket sine behov for større innkjøp av dagligvarer, utedest, cafe eller restaurant, samt kulturtilbud som ikke finnes i egen kommune
- Integrasjon på arbeidsmarkedet dvs. om arbeidsplassen ligger i Svelvik kommune, Drammen, Sande eller i en annen kommune
- Avislesing, herunder hvilken lokal- eller regionavis man leser
- Viktighet av å bli en del av en ny og større kommune i framtiden
- Geografisk orientering av kommunen dersom kommunesammenslutning blir aktuelt dvs. nordover mot Drammen, sørover mot nordre del av Vestfold eller mot Svelvik
- Holdning til oppdeling av kommunen ved en eventuell kommunesammenslutning
- Holdning til kommunesammenslutning
- Bakgrunnsopplysninger om respondentene, herunder kjønn, alder, utdanning, yrkesaktivitet, bosted og botid i kommunen

Spørreskjema med hovedtall følger som vedlegg til rapporten.

1.4 Rapportering

Undersøkelsen er rapportert gjennom denne kommentarrapporten fra NIVI Analyse. I kommentarrapporten er alle hovedtall og aktuelle nedbrytninger på undergrupper analysert og oppsummert. Det er i tillegg utarbeidet en egen statistisk dokumentasjon og en tabellrapport med nedbrytninger på aktuelle bakgrunnsvariabler fra Respons Analyse. Alle dokumenter er oversendt oppdragsgiver elektronisk.

2 Innbyggernes tilhørighet

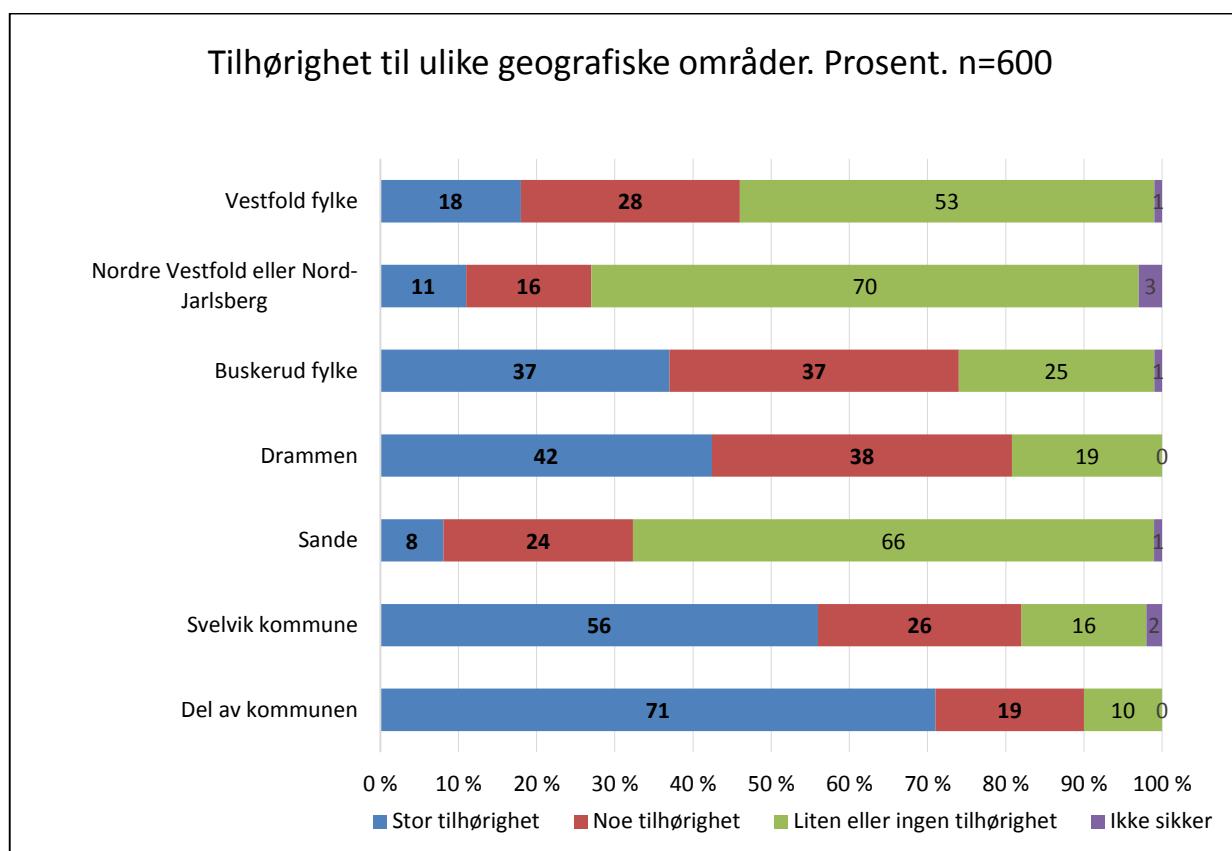
Tidligere undersøkelser har vist at befolkningens tilhørighet til ulike geografiske områder er sterkere jo nærmere og mer lokale områdene er. Tilhørigheten til lokalsamfunnet og kommunen er vanligvis vesentlig sterkere enn til regioner og fylker.

Kartlegging av geografisk tilhørighet er særlig interessant i lokalsamfunn preget av innflytting og mobilitet. I undersøkelsen svarer hver syvende innbygger over 18 år (12 prosent) at de har bodd i kommunen kortere enn fem år. Et flertall på 65 prosent av de yrkesaktive oppgir at de har sin arbeidsplass utenfor Svelvik kommune. Det er med andre ord relativt stor grad av innflytting til og utpendling fra kommunen.

I undersøkelsen har vi spurta innbyggerne om tilhørighet til følgende geografiske områder:

- Lokalt bostedsområde i Svelvik kommune (tettsted, boligfelt, lokalt område)
- Svelvik kommune
- Sande
- Drammen
- Nordre Vestfold eller Nord-Jarlsberg (Holmestrand med omkringliggende kommuner)
- Vestfold fylke
- Buskerud fylke

På spørsmålene var det mulig å svare ”stor tilhørighet”, ”noe tilhørighet” eller ”liten eller ingen tilhørighet”, samt ”ikke sikker”.

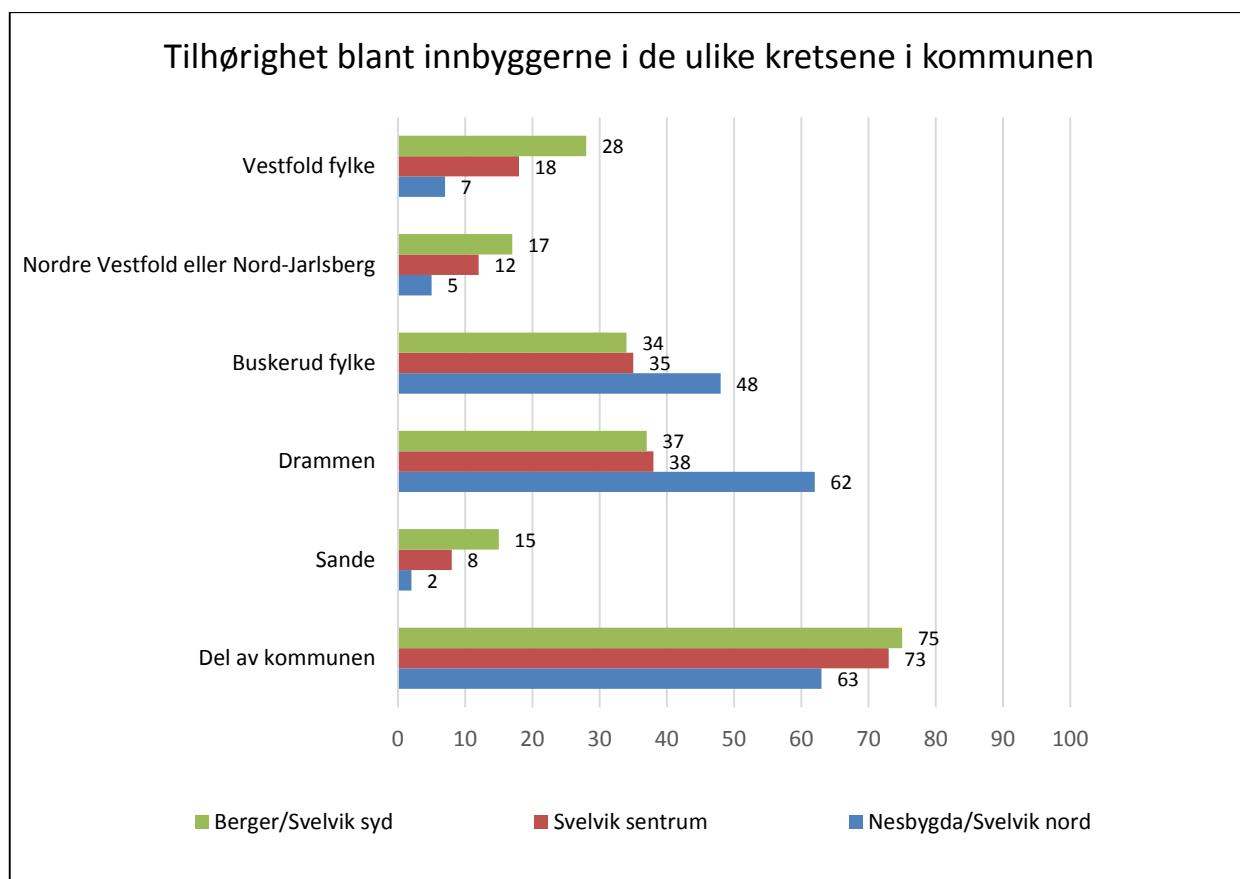
Figur 2.1 Innbyggernes tilhørighet til ulike geografiske områder. Prosent. n=600

Som forventet har innbyggerne størst tilhørighet til det lokale bostedsområdet, hvor 71 prosent svarer at de har stor tilhørighet. Når det gjelder tilhørigheten til kommunen, svarer et flertall på 56 prosent at de har stor tilhørighet til Svelvik kommune. Kretstallene tilsier at tilhørigheten til lokalområdet er størst i Berger/Svelvik syd, hvor 75 prosent svarer at de har stor tilhørighet til lokalområdet. Når det gjelder tilhørighet til Svelvik kommune, ligger tallene vesentlig lavere i Nesbygda/Svelvik nord enn i de øvrige kretsene.

I undersøkelsen svarer åtte prosent av innbyggerne at de føler stor tilhørighet til Sande. Her varierer imidlertid bildet en del mellom kretsene. I Nesbygda/Svelvik nord sier kun to prosent at de føler stor tilhørighet til Sande, mens tallet er 15 prosent for Berger/Svelvik syd.

Når det gjelder regional tilhørighet, har materialet en klar profil. Både når det gjelder tilhørigheten til «nærregionen» og til fylket gir innbyggerne klart uttrykk for en tilhørighetspreferanse nordover. 42 prosent av innbyggerne oppgir stor tilhørighet til Drammen, mens 11 prosent oppgir det samme for Nordre Vestfold eller Nord Jarlsberg. Det uttrykkes også en sterkere tilhørighet til Buskerud fylke (37 prosent) enn til Vestfold fylke (18 prosent). Det er grunn til å anta at mye av forklaringen til orienteringen nordover skyldes Drammens tiltrekningskraft som storby, både mht. arbeidsmarkedet og byens service- og kulturtilbud.

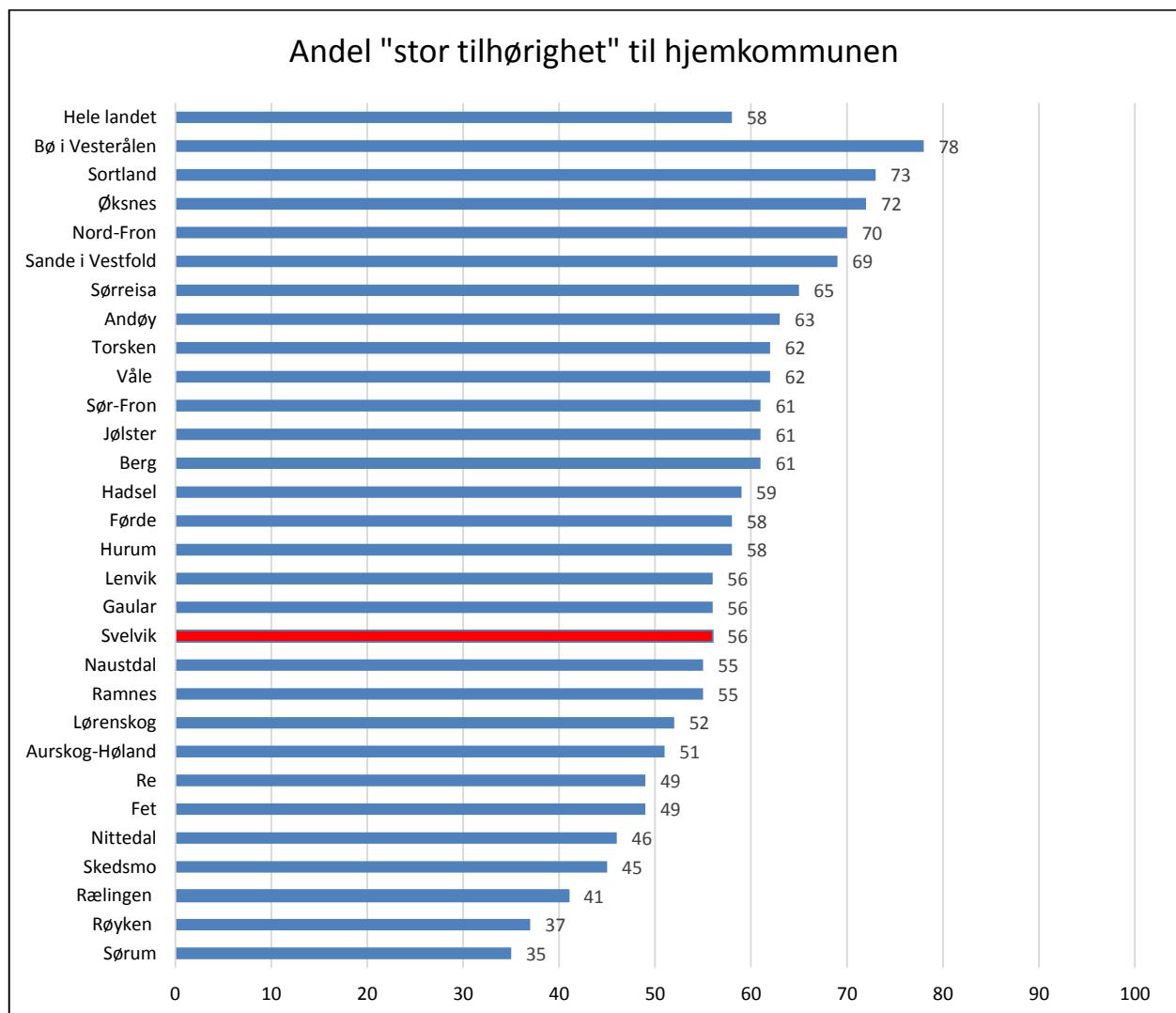
Den lave Vestfoldidentiteten som kommer til uttrykk tyder på at dagens fylkesgrense mellom Buskerud og Vestfold er lite hensiktsmessig sett i et tilhørighetsperspektiv. Svelvik skiller seg fra Sande i så måte. Innbyggerundersøkelsen for Sande tyder på at det fortsatt er mye Vestfoldidentitet blant innbyggerne i Sande kommune.

Figur 2.2 Tilhørighet til ulike geografiske områder. Kretsbaserte tall. Prosent.

Sammenligner vi tallene fra Svelvik med referansetall fra tilsvarende målinger som er gjennomført i andre kommuner, inkludert Sande, ser vi at kommunetilhørigheten i Svelvik er i

nedre halvdel³. Som figuren viser opplever innbyggerne i Svelvik lavere kommunetilhørighet enn innbyggerne i Sande kommune.

Figur 2.3 Andel av befolkningen som føler stor tilhørighet til egen kommune. Tall fra andre kommuner (1998, 2004 og 2005) og hele landet (1998). Kilde: NIVI og Respons Analyse.

Fra øvrige bakgrunnstall kan vi trekke ut følgende:

- Det er ingen kjønnsforskjeller i opplevelsen av tilhørighet til kommunen, og små variasjoner også mellom ulike aldersgrupper. I yngste aldersgruppe (under 30 år) oppgir 52 prosent stor tilhørighet til kommunen, mens i eldste aldersgruppe (60 år og eldre) oppgir 58 prosent det samme. Ser vi på utdanning er det en tendens at økende utdanningsnivå samvarierer med økende tilhørighet til kommunen. Blant innbyggere uten utdanning utover grunnskole

³ NIVI og Respons Analyse har referansetall fra 27 andre kommuner spredt over hele landet. Tallene for Sande er fra 2014, mens tallen for Re, Ramnes, Våle, Røyken og syv kommuner på Nedre Romerike er fra 2005 og 2004. Øvrige tall er fra målinger i KRDs demokratiundersøkelser i 1998. Selv om dette er forholdsvis gamle målinger, kan det antas at de fortsatt er relevante. Metodisk tilnærming og spørsmålsstilling er identisk med foreliggende måling for Svelvik kommune.

svarer 46 prosent at de har stor tilhørighet til kommunen, mens tallet for innbyggere med mer enn seks års utdanning er 60 prosent.

- Som forventet er det tydelige utslag avhengig av innbyggernes botid i kommunen. Blant innbyggere med kort botid (0-5 år) svarer 35 prosent at de har stor tilhørighet til kommunen, mot tilsvarende 68 prosent blant innbyggere med lang botid i kommunen (over 25 år).
- Innbyggere som har sin arbeidsplass lokalisert i Drammen eller Asker og Bærum har lavere tilhørighet til Svelvik kommune sammenliknet med innbyggere som arbeider i kommunen.
- Også når det gjelder den regionale tilhørigheten til Drammen og mot Vestfold, er det først og fremst arbeidsplasslokalisering som forklarer forskjeller blant innbyggerne. Folk med arbeidsplass i Drammen eller Oslo-området er de som føler sterkest tilhørighet til Drammen eller Drammensområdet.
- Tilhørigheten til Vestfold er generelt lav og som ventet lavest blant innbyggere med arbeidsplass i Drammen eller annen kommune i Drammensregionen. Botid i kommunen har små utslag på tilhørighet til Vestfold.

3 Serviceadferd

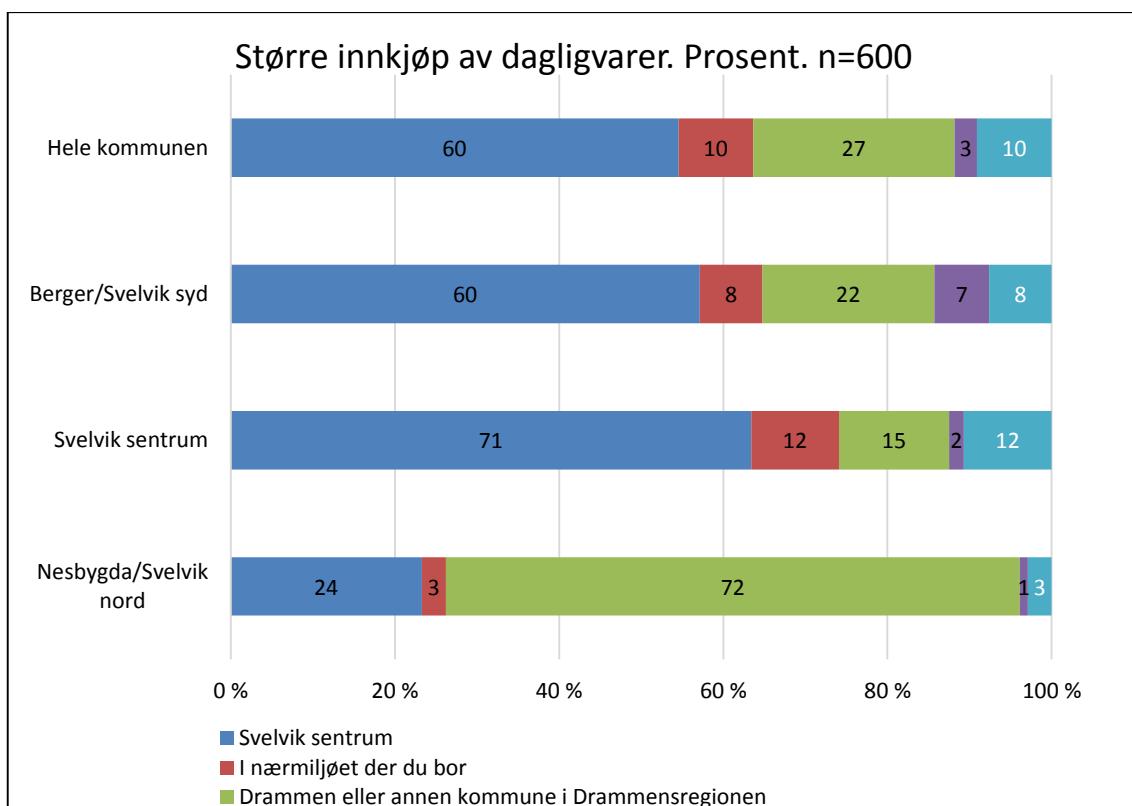
I undersøkelsen er det stilt tre spørsmål for å kartlegge hvor innbyggerne orienterer seg når det gjelder større innkjøp av dagligvarer, bruk av utedest, cafe eller restaurant, samt bruk av kulturtilbud som ikke finnes i Svelvik kommune. Spørsmålene har som formål å avdekke hvor innbyggerne orienterer seg på servicemarkedet, herunder retning og styrke på innbyggernes bytilhørighet.

Svarene viser at et flertall av innbyggerne forholder seg til Svelvik sentrum (60 prosent) når det gjelder innkjøp av dagligvarer, med Drammen som god nummer to (27 prosent). Her er det imidlertid store forskjeller mellom boligområdene i kommunen. I Nesbygda/Svelvik nord sier hele 72 prosent av innbyggerne at de vanligvis bruker Drammen for større innkjøp av dagligvarer og bare 24 prosent at de bruker Svelvik sentrum. Tallene for innbyggerne i Svelvik sentrum derimot er nærmest stikk motsatt. Her bruker 71 prosent Svelvik sentrum for dagligvarehandel og kun 15 prosent Drammen.

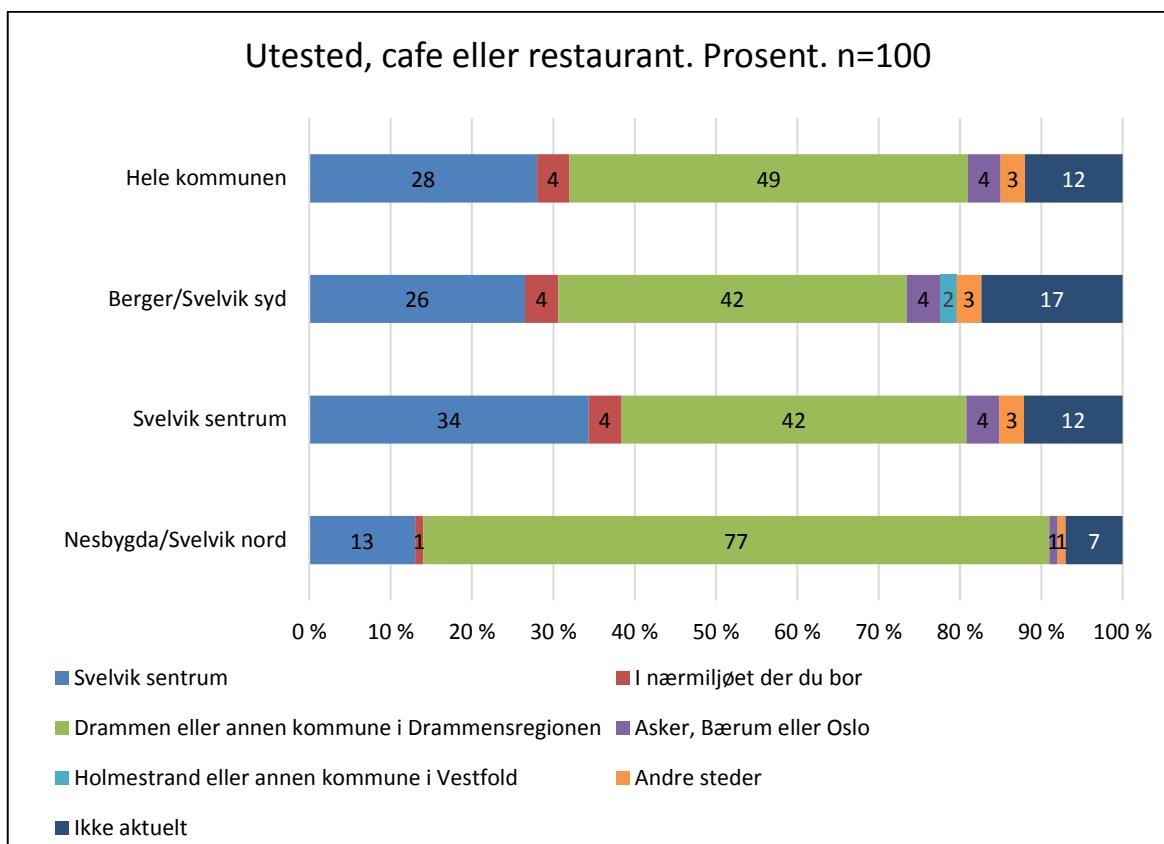
Både når det gjelder uteliv og kulturtilbud som ikke blir dekket av egen kommune, er Drammensorienteringen markant. 49 prosent av befolkningen sier at de vanligvis benytter Drammen for cafe- og restaurantbesøk, mens hele 69 prosent reiser til Drammen for å få kulturtilbud som ikke dekkes av egen kommune. Kun noen få prosent svarer at de orienterer seg sørover mot Holmestrand og andre kommuner i Vestfold.

Drammensorienteringen når det gjelder uteliv og kulturtilbud er særlig sterk nord i kommunen, der mellom 70 og 80 prosent av innbyggerne svarer at de benytter tilbud i Drammen. Vi finner også sterk Drammensorientering blant de unge under 30 år, der nær 76 prosent svarer at Drammen er byen i forbindelse med cafe- og uteliv.

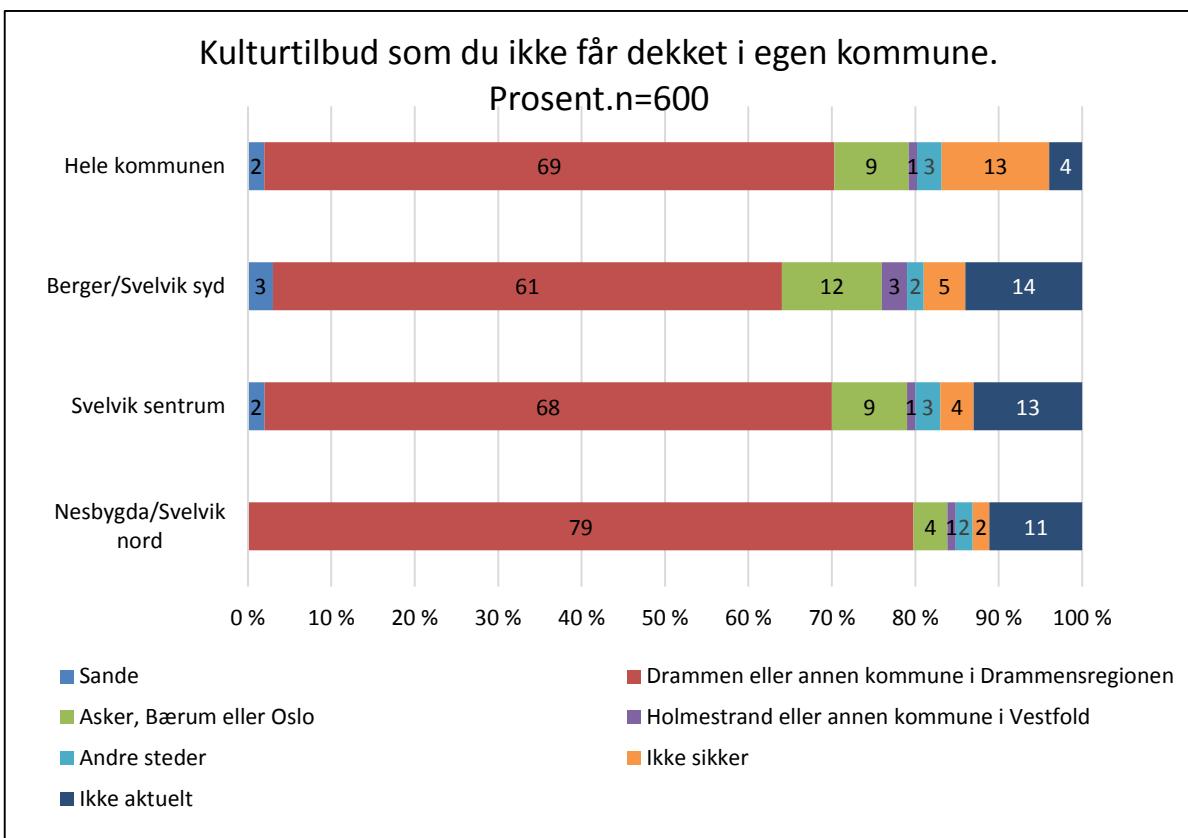
Det kan nevnes at kvinnene i Svelvik synes å være noe mer ivrige til å reise til Drammen for cafe- og restaurantbesøk enn den mannlige befolkningen. 54 prosent av kvinnene sier at de vanligvis reiser til Drammen for slike besøk, mens 43 prosent av mennene gjør det samme.

Figur 2.4 Sted eller område hvor befolkningen i Svelvik kommune vanligvis gjør større innkjøp av dagligvarer. Prosent. n=600.

Figur 2.5 Sted eller område hvor befolkningen i Svelvik kommune vanligvis får dekket sine behov for utested, cafe eller restaurant. Prosent. n=600.

Figur 2.6 Sted eller område hvor befolkningen i Svelvik kommune vanligvis bruker kulturtilbud som de ikke får dekket i egen kommune. Prosent. n=600.

4 Integrasjon på arbeidsmarkedet

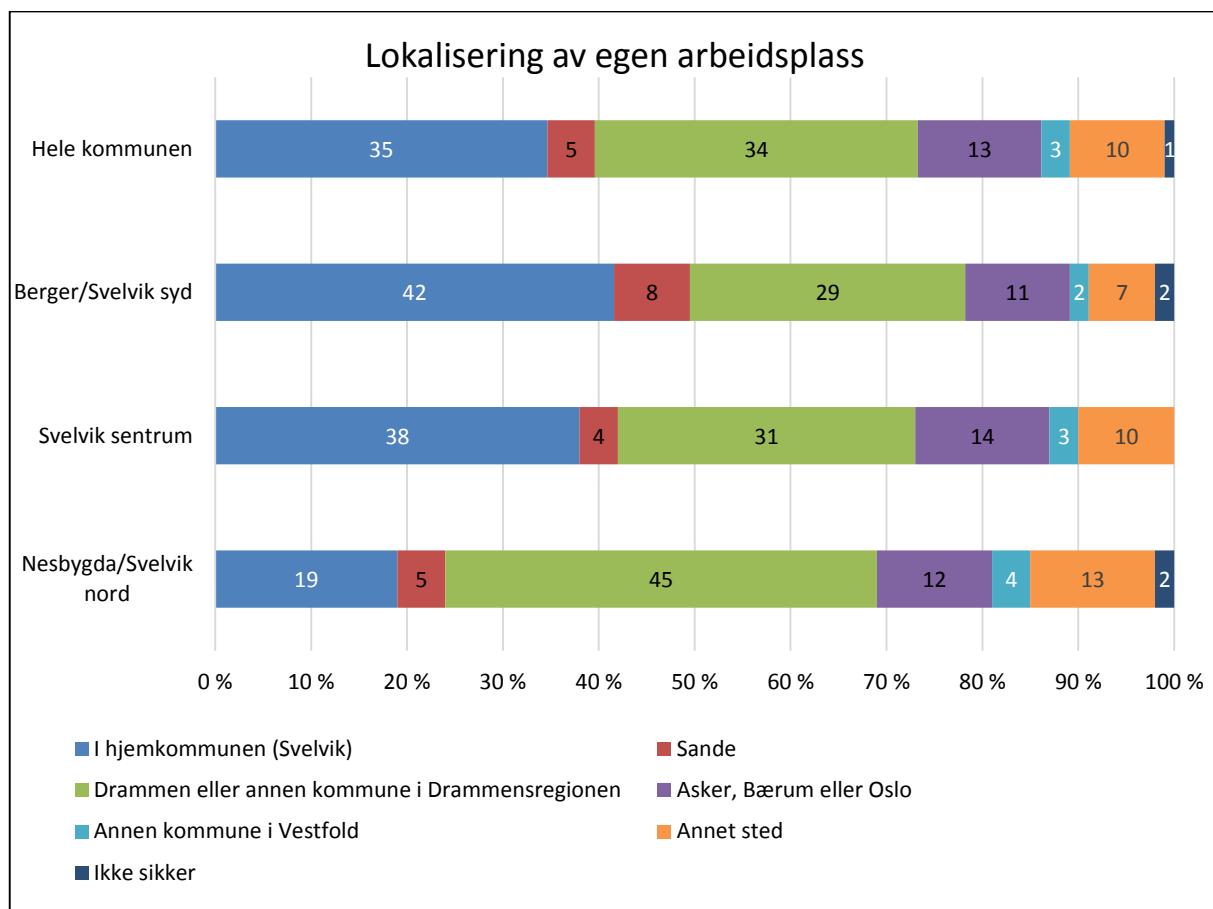
I undersøkelsen er alle yrkesaktive, som utgjør 389 personer, spurt om hvor egen arbeidsplass er lokalisert. Høy arbeidspendlingsrate i en bestemt retning indikerer at det er utviklet et felles bolig- og arbeidsmarkedsområde som igjen kan ha betydning for innbyggernes tilhørighet til bostedskommunen og syn på hvilken vei kommunen bør orientere seg.

Av figuren nedenfor går det fram at 35 prosent arbeider i Svelvik kommune, mens et flertall på 64 prosent av de yrkesaktive pendler til en arbeidsplass utenfor kommunen. Pendlingen til Drammen utgjør 34 prosent, 13 prosent reiser til Asker, Bærum eller Oslo, mens fem prosent har sin jobb i Sande og tre prosent i en annen Vestfoldkommune. Det betyr at nesten halvparten av de yrkesaktive i Svelvik kommune i dag pendler nordover, mens under 10 prosent pendler sørover. Pendlingstallene for Svelvik er svært like tallene som fremkom i innbyggerundersøkelsen for Sande. I Sande er det også 35 prosent som har sitt arbeid i egen kommune. Pendlingen til Drammen er i Sande på 31 prosent.

Av kretstallene går det fram at integrasjonen nordover på arbeidsmarkedet som ventet er sterkest i Nesbygda/Svelvik nord, der nærmere 60 prosent av de yrkesaktive reiser nordover for å komme til sin arbeidsplass enten i Drammen (45 prosent) eller innover mot Oslo (12 prosent). Også i de to andre kretsene er det pendlingen mot Drammen og Osloområdet som dominerer, mens svært få blant de yrkesaktive reiser sørover mot Holmestrand og de andre kommunene i Vestfold.

Dagens pendlingsstrømmer må sees i lys av at Drammen og Osloområdet utgjør et stort og voksende arbeidsmarked som naturlig nok preger utviklingen i både Svelvik, Sande og de

øvrige kommunene i Nordre del av Vestfold. Slik vil det antakelig fortsatt være, men samtidig er bolig- og arbeidsmarkedet dynamisk og på lang sikt også avhengig av framtidig kommunikasjonsutbygging og næringsutvikling i Nordre del av Vestfold.

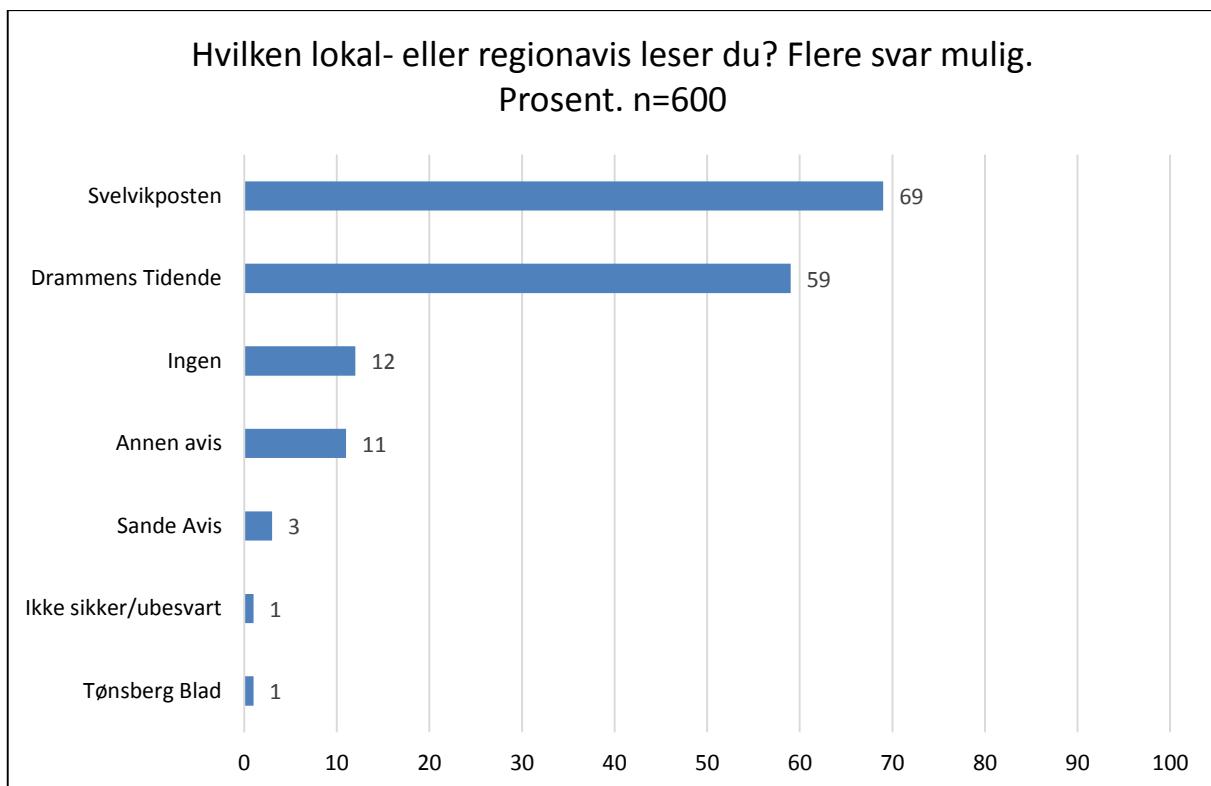

Figur 2.7 Lokalisering av arbeidsplass for den yrkesaktive delen av befolkningen i Svelvik kommune. Prosent. n=389.

5 Avislesing

Avislesing er en interessant indikator på geografisk tilhørighet. I undersøkelsen er det spurt om hvilken lokal- eller regionavis innbyggerne leser. Tallene tyder på at et klart flertall av innbyggerne forholder seg til to aviser, dels Svelvikposten og dels Drammens Tidende. Under fem prosent av innbyggerne oppgir at de leser hhv. Sande Avis og Tønsberg Blad. Ingen opplyser å lese Jarlsbergs avis.

Det er enkelte geografiske variasjoner i avisholdet innad i kommunen. Andelen som leser Drammens Tidende ligger høyest i Nesbygda/Svelvik nord med 75 prosent, mot 52 prosent og 63 prosent i henholdsvis Svelvik sentrum og Berger/Svelvik syd. Svelvikposten står sterkest i Svelvik sentrum der 73 prosent oppgir å lese den, mens tallene for Nesbygda nord og Berger/Svelvik syd er henholdsvis 62 prosent og 61 prosent. Lesning av andre vestfoldavisar (Tønsbergs Blad og Sande Avis) foregår stort sett i Berger/Svelvik syd. Åtte prosent oppgir å lese Sande Avis i Berger/Svelvik syd.

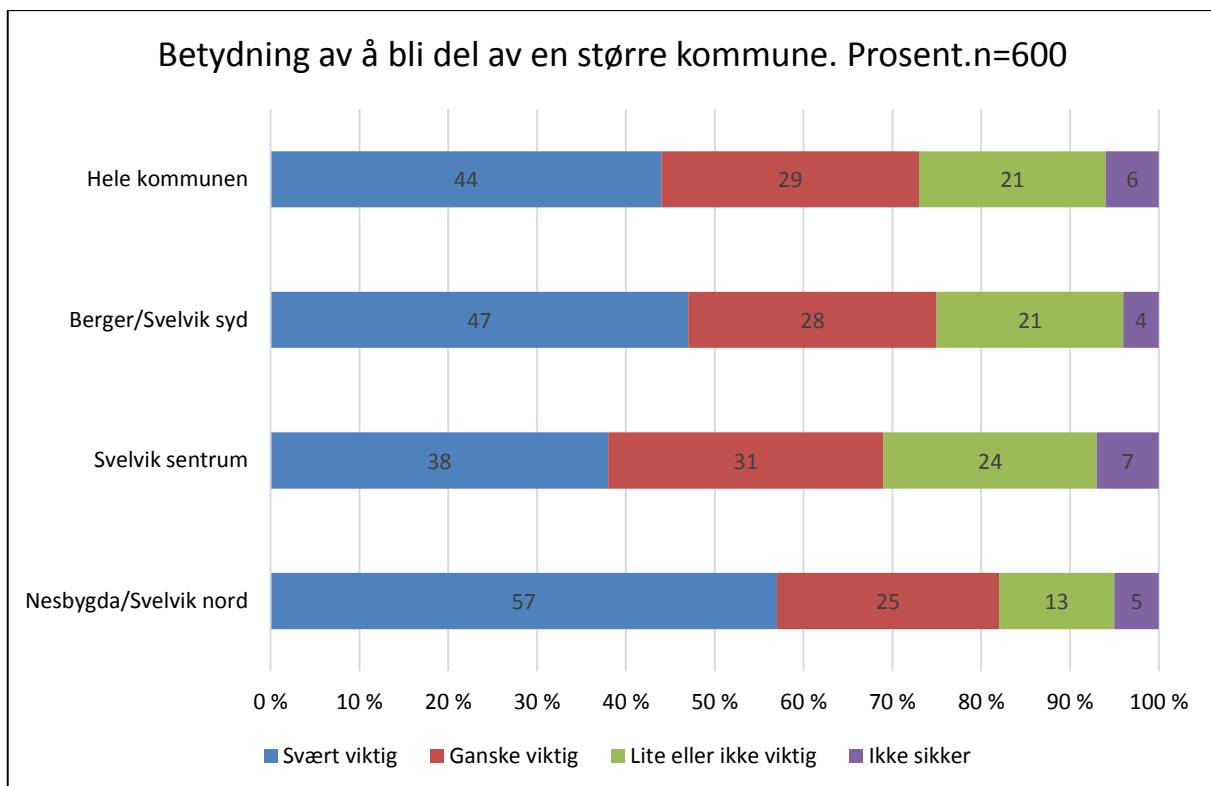
Figur 2.8 Andel av innbyggerne i Svelvik som oppgir at de leser ulike lokal- og regionaviser. Flere svar mulig. Prosent. n=600.

6 Viktighet av å bli del av en større kommune

Så langt er det gjennomgått svar for en rekke indikatorer som måler innbyggernes tilhørighet til dagens kommune. For å få et bilde av reform- og endringsvilje blant innbyggerne er det spurt om viktigheten av at Svelvik blir del av en større kommune i framtiden.

Nesten tre fjerdedeler av innbyggerne anser sammenslutning til en større kommune som «svært viktig» eller «ganske viktig». Betydningen av å bli den av en større kommune synes å være størst for innbyggerne i Nesbygda/Svelvik nord, men også i de andre bostedskretsene mener klare majoriteter at dette er svært eller ganske viktig.

Det er små utslag av kjønn på holdningen til dette spørsmålet, men når det gjelder alder vurderer færre i den yngste årsgruppen (under 30 år) at det er viktig å bli den av en større kommune enn i de eldre årsgruppene. Av øvrige bakgrunnstall går det fram at yrkesaktive som har sin arbeidsplass i kommunen, vurderer dette som mindre viktig enn de som pendler ut av kommunen.

Figur 2.9 Innbyggernes vurdering av hvor viktig det er at Svelvik blir del av en større kommune i framtiden. Prosent. n=600.

7 Geografisk orientering av kommunen

Som det fremgår av spørsmålet over anser et stort flertall av innbyggerne i Svelvik at det er ganske eller svært viktig å bli del av større kommune. Hvor er det så mest naturlig at kommunen orienterer seg for å bli en del av en større kommune? Følgende spørsmål ble stilt: *Hvilken geografisk retning bør Svelvik kommune etter din oppfatning orientere seg dersom kommunenesammenslutning blir aktuell?*

På dette spørsmålet svarer hele 72 prosent nordover mot Drammen, seks prosent sørover mot nordre del av Vestfold, 17 prosent Sande, to prosent «annet» og fire prosent at de er usikre. Det er med andre ord en meget klar preferanse for integrasjon mot Drammen.

Tallene tyder på at ønske om orientering nordover mot Drammen står sterkt i alle bostedskretsene, men sterkest i Nesbygda/Svelvik nord hvor 87 prosent foretrekker Drammen.

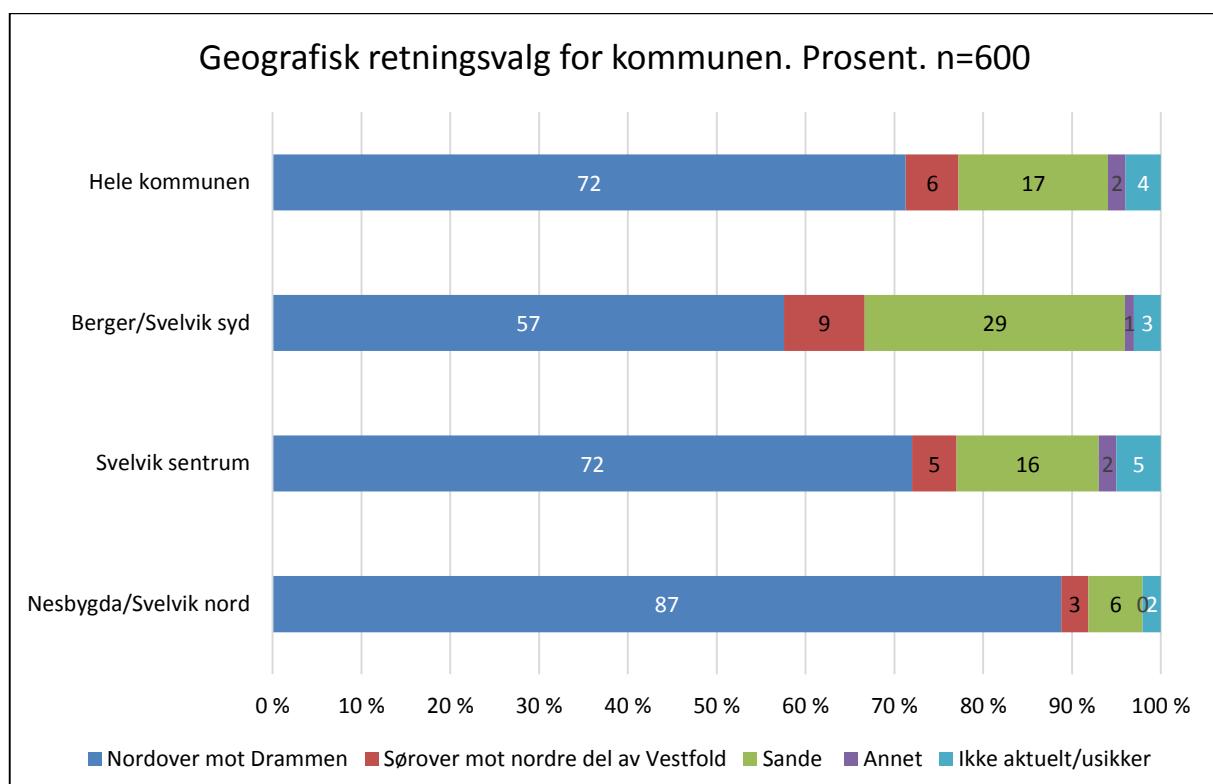
Oppslutningen om geografisk retningsvalg mot Sande er størst i Berger/Svelvik syd. Om de som peker på Sande ser for seg en fremtidig kommune av Svelvik og Sande, eller evt. ser de to kommunene som en del av Drammen eller en ny kommune nord i Vestfold fremgår ikke av undersøkelsen.

Innbyggerne i Svelvik fremstår som betydelig mer avklarte i sitt geografiske retningsvalg for kommunen enn det som er situasjonen i nabokommunen Sande. I innbyggerundersøkelsen for Sande svarte 45 prosent at kommunen bør orienteres nordover mot Drammen, 32 prosent sørover mot Vestfold og ni prosent i retning Svelvik.

Innbyggerne i Svelvik fremstår som noe sikrere i sitt geografiske retningsvalg for kommunen enn det som er situasjonen i nabokommunen Sande. I innbyggerundersøkelsen for Sande ga 10 prosent av innbyggerne uttrykk for usikkerhet om geografisk retningsvalg, mens kun fire prosent gjør det samme i Svelvik.

Bakgrunnstallene preges av betydelig Drammensorientering i alle deler av befolkningen. I så godt som samtlige aktuelle undergrupper er det en signifikant høyere andel som ønsker orientering nordover framfor sørover. Sterkest ønske om orientering nordover framkommer blant innflyttere med kort botid i Svelvik kommune (80 prosent), pendlere med arbeidssted i Drammen (77 prosent) eller Osloområdet (77 prosent), samt yrkesaktive i offentlig sektor (78 prosent).

Den høyeste andelen som ønsker orientering mot Sande finner vi blant de som er 60 år og eldre (20 prosent), som har arbeidsplass i Svelvik (20 prosent) og som har bodd i Svelvik mellom 16-25 år.

Figur 2.10 Innbyggernes vurdering av geografisk retningsvalg for Sande kommune dersom kommunesammenslutning blir aktuelt. Prosent. n=600.

8 Holdning til kommunesammenslutning

I undersøkelsen ble det videre stilt to spørsmål om holdning til kommunesammenslutning. Det første spørsmålet lød: *Ved en kommunesammenslutning, mener du da at det er mest naturlig at hele kommunen legges inn i en ny kommune eller at kommunen deles?* Det andre spørsmålet lød: *Er du for eller imot kommunesammenslutning av Svelvik kommune?* Spørsmålet gir en form for nullpunktstmaeling, der holdningen til kommunesammenslutningen måles på bakgrunn av generell debatt om kommunestruktur og ikke utredning av konkrete alternativer for Svelvik kommune.

I undersøkelsen svarer et stort flertall på 77 prosent at de ser det som ønskelig at hele Svelvik kommune legges inn i en ny kommune ved en kommunesammenslutning. 13 prosent mener det vil være riktig å dele kommunen, mens ni prosent er usikre. Sterkest ønske om at kommunen holdes sammen i en kommunesammenslutning kommer til uttrykk i Svelvik sentrum (80 prosent), mens andelen som ønsker dette i Nesbygda/Svelvik nord er 69 prosent. Andelen som

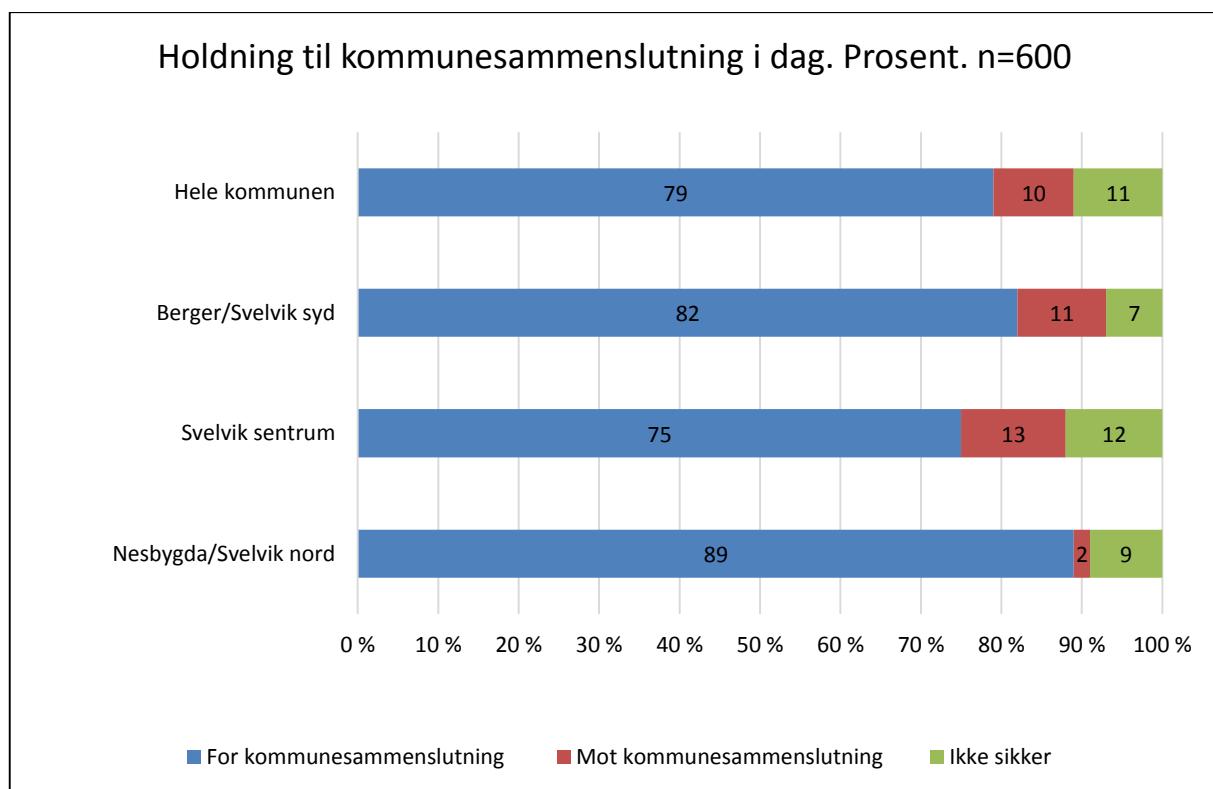
ønsker å dele kommunen ved en kommunesammenslutning er 16 prosent i både Nesbygda/Svelvik nord og i Berger/Svelvik syd, mens den er 12 prosent i Svelvik sentrum.

På spørsmålet om holdning til kommunesammenslutning for Svelvik svarer også et stort flertall på 79 prosent at de er for, 10 prosent mot, mens 11 prosent oppgir at de er usikre på spørsmålet. Positiv holdning til kommunesammenslutning er størst i Nesbygda/Svelvik nord hvor 89 prosent er for og bare to prosent er mot, men også i de andre boligkretsene er det markante flertall for sammenslutning.

Det er bare små utsalg på bakgrunnsvariablene kjønn, alder og botid i kommunen på holdningene til kommunesammenslutningen. Det er i den eldste aldersgruppen, dvs. 60 år og oppover, at vi finner den høyeste andelen som ønsker sammenslutning (82 prosent). Andelen som er for i den yngste aldersgruppen er 77 prosent. De yngste er noe mer usikre enn de eldste i spørsmålet. 14 prosent i aldersgruppen under 30 år er usikre, mens tallet for de over 60 er 8 prosent.

Den høyeste andelen for kommunesammenslutning finner vi blant innbyggere med lavest utdanningsnivå (85 prosent), offentlig ansatte (83 prosent), og pendlere med arbeidssted i Osloområdet (87 prosent).

En sammenligning med innbyggerundersøkelsen i Sande viser at befolkningen i de to kommunene har klart divergerende holdninger til spørsmålet om kommunesammenslutning. I Sande svarte 49 prosent at de er imot, 34 prosent for, mens 16 prosent oppga at de er usikre og ikke klarer å ta stilling til spørsmålet. Den høye for-prosenten i Svelvik er oppsiktvekkende også i et nasjonalt perspektiv.

Figur 2.11 Innbyggernes holdning til kommunesammenslutning i dag. Prosent. n=600.

Vedlegg: Hovedtall oppsummert

Nedenfor presenteres resultatene fra hvert av spørsmålene i undersøkelsen. I presentasjonen brytes det ned på tre geografiske områder i tillegg til totalfordelingen. Den geografiske fordelingen baserer seg på hva respondentene svarte i spørsmål 1. Intervjuingen var kvotert etter de tre geografiske områdene nedenfor. Det betyr at vi forsøkte å intervju relativt sett like mange i hvert område, slik at vi fikk sikre nok data på hvert av områdene. I tabellen nedenfor oppgir vi derfor antall intervju som ble gjennomført i de tre områdene.

1. Hvor i kommunen er du bosatt? LES OPP 1-3

	Totalt
Nesbygda/Svelvik nord fra Juve Pukkverk og helt opp til grense Drammen/Buskerud	190
Svelvik sentrum inkl. Ebbestad/Mariås og Juveåsen, til Solbergbukta	239
Berger/Svelvik syd fra Ådne/Høyen til grense mot Sande	171
Antall spurte	600

2. Omrent hvor mange år har du bodd i kommunen?

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
0-5 år	16 %	11 %	11 %	12 %
6-15 år	17 %	22 %	17 %	20 %
16-25 år	23 %	21 %	20 %	21 %
Mer enn 25 år	44 %	45 %	52 %	46 %
Antall spurte	190	239	171	600

3. Hvilken tilhørighet føler du til...

a) Den delen av kommunen du bor i? (tettsted, boligfelt, lokalt område) LES OPP 1-3

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Stor tilhørighet	63 %	73 %	75 %	71 %
Noe tilhørighet	18 %	21 %	15 %	19 %
Liten eller ingen tilhørighet	19 %	7 %	9 %	10 %
Ikke sikker			1 %	0 %
Antall spurte	190	239	171	600

b) Svelvik kommune? LES OPP 1-3

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Stor tilhørighet	35 %	65 %	49 %	56 %
Noe tilhørighet	35 %	22 %	27 %	26 %
Liten eller ingen tilhørighet	28 %	11 %	21 %	16 %
Ikke sikker	1 %	1 %	3 %	2 %
Antall spurte	190	239	171	600

c) Sande? LES OPP 1-3

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Stor tilhørighet	2 %	8 %	15 %	8 %
Noe tilhørighet	14 %	25 %	34 %	24 %
Liten eller ingen tilhørighet	84 %	66 %	49 %	66 %
Ikke sikker	1 %	1 %	1 %	1 %
Antall spurte	190	239	171	600

d) Drammen? LES OPP 1-3

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Stor tilhørighet	62 %	38 %	37 %	42 %
Noe tilhørighet	30 %	43 %	31 %	38 %
Liten eller ingen tilhørighet	7 %	19 %	31 %	19 %
Ikke sikker	0 %		1 %	0 %
Antall spurte	190	239	171	600

e) Nordre Vestfold eller Nord Jarlsberg? (Holmestrand med omkringliggende kommuner) LES OPP 1-3

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Stor tilhørighet	5 %	12 %	17 %	11 %
Noe tilhørighet	13 %	15 %	22 %	16 %
Liten eller ingen tilhørighet	80 %	71 %	58 %	70 %
Ikke sikker	2 %	3 %	3 %	3 %
Antall spurte	190	239	171	600

f) Vestfold fylke? LES OPP 1-3

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Stor tilhørighet	7 %	18 %	28 %	18 %
Noe tilhørighet	28 %	28 %	29 %	28 %
Liten eller ingen tilhørighet	64 %	54 %	42 %	53 %
Ikke sikker	1 %	0 %	2 %	1 %
Antall spurte	190	239	171	600

g) Buskerud fylke? LES OPP 1-3

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Stor tilhørighet	48 %	35 %	34 %	37 %
Noe tilhørighet	36 %	40 %	29 %	37 %
Liten eller ingen tilhørighet	16 %	24 %	35 %	25 %
Ikke sikker	1 %	1 %	2 %	1 %
Antall spurte	190	239	171	600

Serviceadferd

4. Hvor får du vanligvis dekket dine behov for...

a) Større innkjøp av dagligvarer? LES OPP 1-6

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
I nærmiljøet der du bor	3 %	12 %	8 %	10 %
Svelvik sentrum	24 %	71 %	60 %	60 %
Drammen eller annen kommune i Drammensregionen	72 %	15 %	22 %	27 %
Asker, Bærum eller Oslo		0 %		0 %
Holmestrand eller annen kommune i Vestfold			2 %	0 %
Andre steder	1 %	2 %	7 %	3 %
Ikke aktuelt				
Ikke sikker			1 %	0 %
Antall spurte	190	239	171	600

b) Utested, cafe eller restaurant? LES OPP 1-6

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
I nærmiljøet der du bor	1 %	4 %	4 %	4 %
Svelvik sentrum	13 %	34 %	26 %	28 %
Drammen eller annen kommune i Drammensregionen	77 %	42 %	42 %	49 %
Asker, Bærum eller Oslo	1 %	4 %	4 %	4 %
Holmestrand eller annen kommune i Vestfold			2 %	0 %
Andre steder	1 %	3 %	3 %	3 %
Ikke aktuelt	7 %	12 %	17 %	12 %
Ikke sikker		0 %	2 %	1 %
Antall spurte	190	239	171	600

c) Kulturtilbud som du ikke får dekket i egen kommune? LES OPP 1-5

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Sande		2 %	3 %	2 %
Drammen eller annen kommune i Drammensregionen	79 %	68 %	61 %	69 %
Asker, Bærum eller Oslo	4 %	9 %	12 %	9 %
Holmestrand eller annen kommune i Vestfold	1 %	1 %	3 %	1 %
Andre steder	2 %	3 %	2 %	3 %
Ikke aktuelt	11 %	13 %	14 %	13 %
Ikke sikker	2 %	4 %	5 %	4 %
Antall spurte	190	239	171	600

5. Hvor viktig er det etter din mening at Svelvik blir en del av en ny større kommune i framtiden?

LES OPP 1-3

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Svært viktig	57 %	38 %	47 %	44 %
Ganske viktig	25 %	31 %	28 %	29 %
Lite eller ikke viktig	13 %	24 %	21 %	21 %
Ikke sikker	5 %	7 %	4 %	6 %
Antall spurte	190	239	171	600

6. Hvilken geografisk retning bør Svelvik kommune etter din oppfatning orientere seg, dersom kommunesammenslutning blir aktuelt? LES OPP 1-4

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Nordover mot Drammen (Drammen med nabokommuner)	87 %	72 %	57 %	72 %
Sørover mot nordre del av Vestfold (Holmestrand med nabokommuner)	3 %	5 %	9 %	6 %
Sande	6 %	16 %	29 %	17 %
Annet	0 %	2 %	1 %	2 %
Ikke aktuelt/vil ikke svare	1 %		1 %	0 %
Ikke sikker	2 %	5 %	3 %	4 %
Antall spurte	190	239	171	600

7. Ved en kommunesammenslutning, mener du da at det er mest naturlig at hele kommunen legges inn i ny kommune eller at kommunen deles?

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Hele kommunen	69 %	80 %	76 %	77 %
Å dele kommunen	16 %	12 %	16 %	13 %
Vil ikke svare	0 %	1 %	1 %	1 %
Ikke sikker	14 %	8 %	8 %	9 %
Antall spurte	190	239	171	600

8. Er du for eller imot en kommunesammenslutning for Svelvik?

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Ja, for en kommunesammenslutning	89 %	75 %	82 %	79 %
Nei, er imot	2 %	13 %	11 %	10 %
Ikke sikker	9 %	12 %	7 %	11 %
Antall spurte	190	239	171	600

Bakgrunnsspørsmål

201. Hvilket år er du født?

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Under 30 år	20 %	18 %	14 %	17 %
30-44 år	20 %	32 %	20 %	27 %
45-59 år	31 %	30 %	20 %	28 %
60 år og eldre	29 %	20 %	46 %	27 %
Antall spurte	190	239	171	600

202. Hvor mange års utdanning utover grunnskolen har du?

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Ingen	8 %	6 %	11 %	7 %
1-3 år	41 %	39 %	30 %	38 %
4-6 år	34 %	32 %	35 %	33 %
Mer enn 6 år	17 %	23 %	24 %	22 %
Antall spurte	190	239	171	600

203. Er du yrkesaktiv? I tilfelle, er du i offentlig eller privat sektor?

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Offentlig	26 %	33 %	19 %	29 %
Privat	39 %	38 %	35 %	38 %
Ikke yrkesaktiv	35 %	29 %	46 %	34 %
Antall spurte	190	239	171	600

HVIS YRKESAKTIV

204. Ligger arbeidsplassen din i hjemkommunen eller ligger den i en annen kommune?

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
I hjemkommunen (Svelvik)	19 %	38 %	42 %	35 %
Sande	5 %	4 %	8 %	5 %
Drammen eller annen kommune i Drammens-regionen	45 %	31 %	29 %	34 %
Asker, Bærum eller Oslo (Osloregionen)	12 %	14 %	11 %	13 %
Annen kommune i Vestfold	4 %	3 %	2 %	3 %
Annet sted	13 %	10 %	7 %	10 %
Ikke sikker/Ubesvart	2 %		2 %	1 %
Antall spurte	125	171	93	389

205. Hvilken lokal- eller regionavis leser du?FLERE SVAR MULIG

	Nesbygda/Svelvik nord	Svelvik sentrum	Berger/Svelvik syd	Hele kommunen
Svelviksposten	62 %	73 %	61 %	69 %
Drammens Tidende	75 %	52 %	63 %	59 %
Sande Avis	0 %	2 %	8 %	3 %
Jarlsberg Avis		0 %	1 %	0 %
Tønsberg Blad		1 %	1 %	1 %
Annen avis	13 %	10 %	12 %	11 %
Ingen	7 %	13 %	10 %	12 %
Ikke sikker/Ubesvart	1 %	1 %	0 %	1 %
Antall spurte	190	239	171	600